

Gabių vaikų ugdymas pradinėse klasėse. Praktinis aspektas

Audronė Misiukonienė, Kauno Žaliakalnio progimnazija
Daiva Usonienė, Kauno “Atžalyno” vidurinė mokykla,
Gema Žemaitienė, Kauno r. Lapių pagrindinė mokykla

Tyrimas “Kaip mokome gabiuosius?”

- Kas yra gabus asmuo?
- Susipažinome su 15 Lietuvos mokyklų veikla (Vilniaus, Kauno, Jonavos, Marijampolės, Utenos, Kaišiadorių miestuose ir rajonuose).
- Rūpimus klausimus pateikėme įvairių pokalbių metu bei informacijos ieškojome internete.

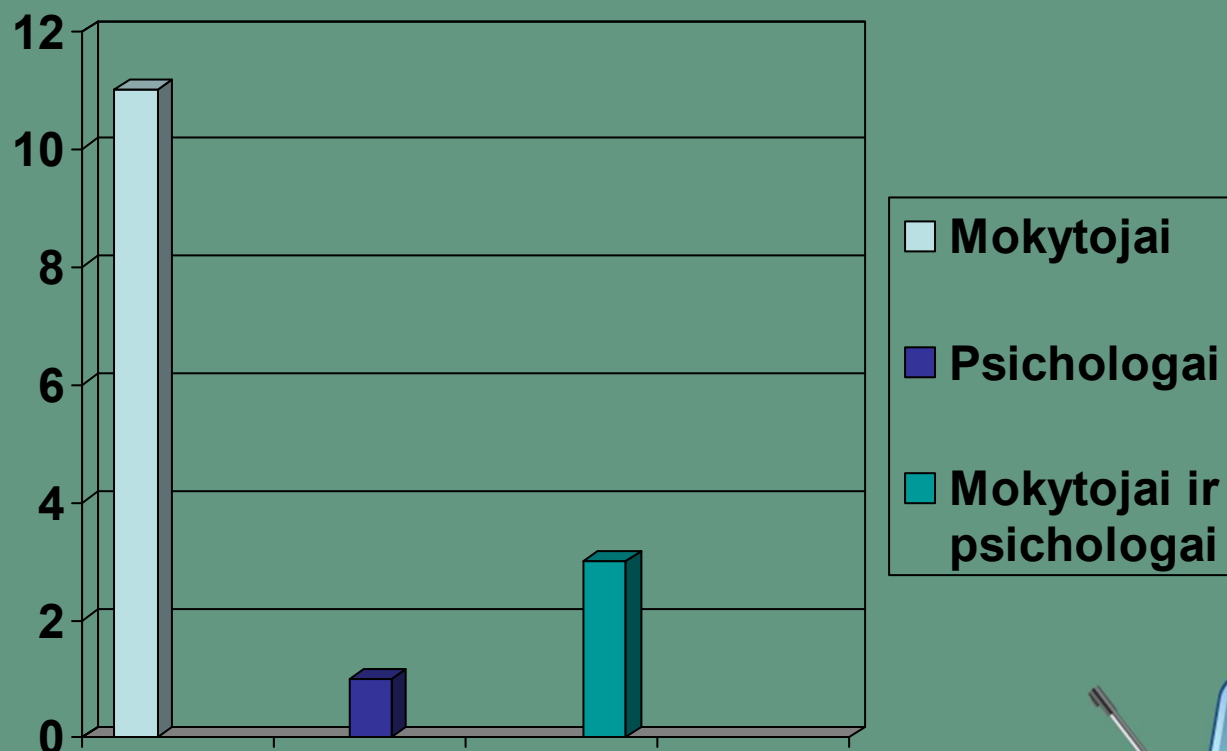

Kas mums rūpėjo?

- Kaip indentifikuojami gabūs mokiniai?
- Kokia su jais dirbančių mokytojų kompetencija, kur semiasi žinių?
- Kokius mokytojai taiko metodus, kokios veiklos formos? Kokiuose mokomuosiuose dalykuose dirba su gabiaisiais?
- Koks veiklos su gabiaisiais turinys?

Kaip indentifikuojami gabūs mokiniai?

Pastebėjimai

- Olimpiados, dauguma konkursų vyksta tradicinės pamokos (testo) forma.
- Dažniausiai užduotys diferencijuojamos lietuvių kalbos ir matematikos pamokose.
- Diferencijuojant užduotis atsižvelgiama ne į kokybę, bet į kiekybę (skiriama tos pačios klasės lygio užduotys, tik užduočių skaičius didesnis)
- Dirbama savarankiškai.
- Darbai ne visada patikrinami: neretai mokytojui pakanka to, kad vaikas kažką veikia (tyliai, netrukdo).

- Pamokose naudojami aktyvieji mokymo metodai, bet nepakankamai.
- Programos rašomos gabių vaikų neformaliajam ugdymui.
- Neparašyta nė viena individualizuota ugdymo programa nė vienam gabiu laikomam vaikui.

- Dauguma apklaustų mokytojų nėra pasirengę suteikti kokybišką ugdymą gabiesiems, norėtų gauti patarimų.
- Mokyklos suvokia, kad gabių vaikų ugdymo sistema yra tobulintina ir tai įtraukia į savo veiklos planus.

KAUNO ŽALIAKALNIO PROGIMNAZIJS GABIŲ VAIKŲ UGDYMO PROGRAMA

PROGRAMOS PASKIRTIS

Skirta gabiems vaikams atrasti ir atskleisti.

TIKSLAS

Sudaryti sąlygas, bendradarbiaujant įvairių sričių specialistams, pedagogams, tėvams ir su vaiko ugdymu susijusiems asmenims ir pačiam vaikui, gabaus vaiko gebėjimams atskleisti, ugdyti ir realizuoti, siekiant maksimaliai pritaikyti mokyklos aplinką šiam tikslui.

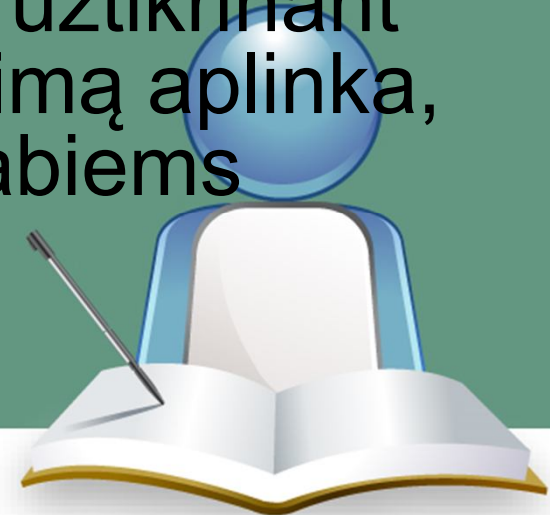

UŽDAVINIAI:

- Periodiškai įvertinti su vaiko gabumais susijusius gebėjimus, panaudojant tinkamus metodus, metodikas (testus, klausimynus, tėvų apklausą).
- Sistemingai organizuoti tėvų, pedagogų su vaiko ugdymu susijusių asmenų, paties vaiko pasiektų rezultatų peržiūrą ir numatyti tolimesnius tikslus su šiais gebėjimais.

- Ugdant gabius vaikus, siekti jog mokykloje dominuotų pozityvus, geranoriškas, tolerantiškas ne tik pedagogų, tėvų, bet ir bendraklasių, draugų požiūris į mokslumą, jo vystymosi galimybes, įvairias įmanomas alternatyvas siekiant pagrindinio tikslo ir galutinai, neabejotinai, aiškiai užtikrinant šių vaikų saugumą ir pasitikėjimą aplinka, kuri būtų pagrindinė sąlyga gabiems vaikams atsiskleisti.

TURINYS

Veiklos aprašas: gabių vaikų įvertinimas, tyrimas, tinkamas metodų, priemonių parinkimas darbui su gabiais vaikais; Organizavimas intelektinės veiklos, kurios tikslas vaikų-tėvų ir pedagogų-mokyklos administracijos bendrumas, prisidedant prie intelektualinio gabaus vaiko ugdymo.

MŪSŲ GALIMYBĖS

- Projektiniai darbai
- Netradicinės pamokos
- Būreliai

Popamokinė veikla:

- Renginiai: koncertai mokyklos bendruomenei.
- Projektinė veikla
- Dalyvavimas dalykinėse olimpiadose, konkursuose.
- Ekskursijos, susitikimai.
- Dalyvavimas gabių vaikų konkursuose (“Kengūra”, “Matmintinis” ir kt.)
- Neformalusis ugdymas (muzikos ir sporto mokyklos, klubai).

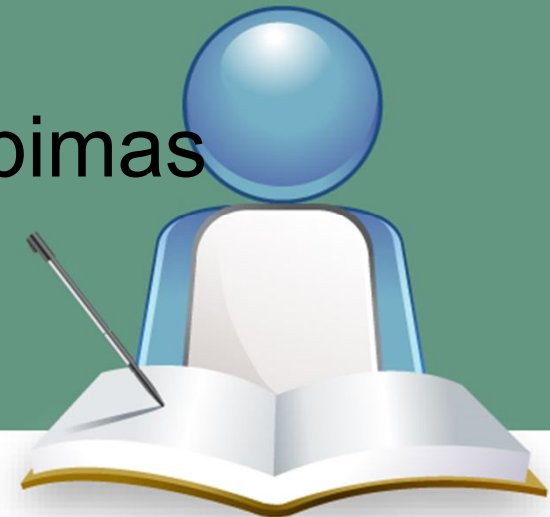
Netradicinės pamokos klasėse:

- Atvirų durų dienos
- Pamokos bibliotekose
- Pamokos “Vaikai – vaikams”
- Pamokos-akcijos
- Mokyklos partnerių pamokos (policijos, medicinos, darbuotojai)
- Kūno kultūros pamokos (sporto šventės, varžybos)
- Pamokos-išvykos, ekskursijos
- Ilgalaikiai kūrybiniai darbai

Gabių mokinių skatinimas

- Ekskursijos
- Garbės galerija
- Padėkos ir sveikinimai
- Dovanėlės
- Dalyvavimas renginiuose
- Gabiausių mokinių pagerbimas

Konkursas “Žodelis širdelėn”

Pasakojimo konkursas “Tai atsitiko muziejuje”

Projekts “Vaikai – vaikams”

Viktorina “Miškai negali išnykti”

Gabių vaikų pagerbimo šventė

AKADEMINIAI GABUMAI

1.Realiniai:

Matematika, chemija, fizika.

2.Humanitariniai

Istorija, geografija, gamta, biologija, lietuvių k., rusų k., anglų k.

MENINIAI GABUMAI

Muzika, dailė, technologijos.

SPORTINIAI GABUMAI

Kūno kultūra

GABIŲ MOKINIŲ TYRIMAS

<u>Eil.nr.</u>	Mokino pavardė	Klasė	Dalykas	Mokytojas	Pastabos			Rodikliai(kuo remiantis tai nustatėte)
					1	2	3	
1.	Raginskis Augustinas	8	Anglu k.	L.Brazaitiene		*		Uzduociu atlikimo laikas ir kokybe

Paaiškinimai: 1. Užrašykite mokinių pavardes, kurie, jūsų manymu, labai gerai mokosi, žino daug informacijos, greitai supranta ir įsimena, jūsų dėstomą dalyką.

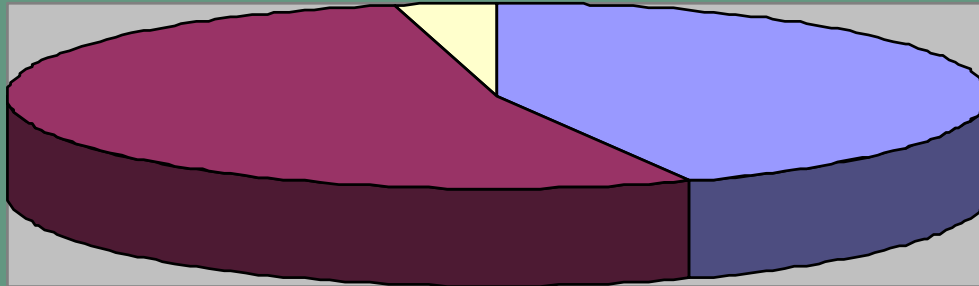
2. Pastabose skaičius „1“ – gabūs mokiniai;

skaičius „2“ – labai gabūs;

„3“ – ypatingai gabūs.

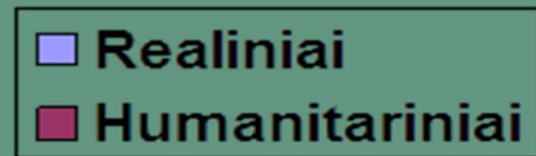
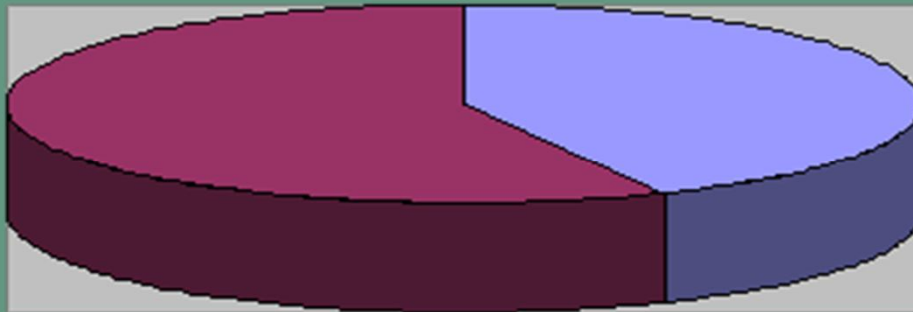
Gabių mokinių skirstymas pagal sritis

- **Akademiniai gab.**
- **Meniniai gab.**
- **Sportiniai gab.**

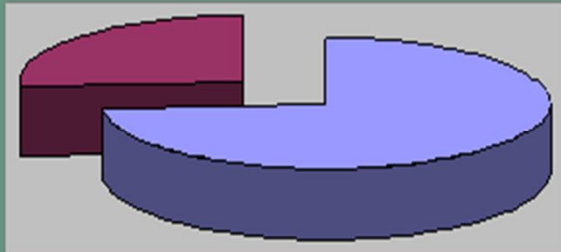

Akademinių gabumų skirstymas

Gabūs mokiniai Lapių pagrindinėje mokykloje

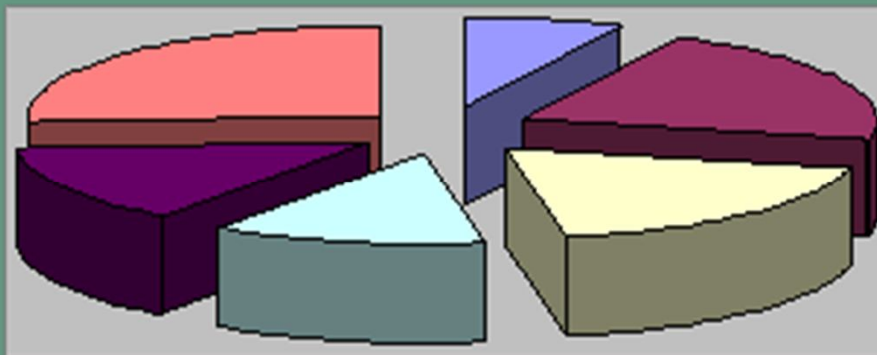
Mokinių skaičius – 295
Gabūs mokiniai – 105

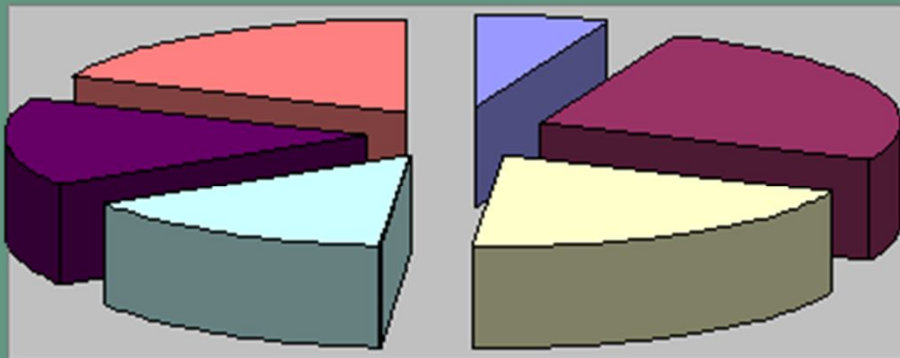
■ Mokinių
skaičius
■ Gabūs mokiniai

Gabių mokinių pasiskirstymas klasėse

Kiek kartų pasikartoja gabių mokinių pavardės

Gabūs mokiniai, kurių pavardės pasikartojo nuo 4 iki 9 kartų

10 klasė - Marija Stankutė 4;

9 klasė – Justina Putinaitė 6;
Rolandas Tamašauskas 6;
Aurelija Bartkutė 7;

8 klasė - Jaunius Sarapas 4;
Greta Paulauskaitė 5;
Augustinas Raginskis 9;

7 klasė - Marijus Juronis 4;
Domantas Čiubelis 5;
Justas Šulnius 6;

6 klasė - Ugnė Kuliešaitė 6;
Simona Sarapaitė 7;

5 klasė – Milana Losytė 5.

KAUNO RAJONO LAPIŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS GABIŲ IR AKTYVIŲ MOKINIŲ SKATINIMO TVARKA

I BENDROJI DALIS

1. Gabių ir aktyvių mokinių skatinimo tvarka (toliau – tvarka) turi padėti atskleisti gabius vaikus ir padėti visapusiškai juos ugdyti.
2. Tvarkos paskirtis – kelti mokinių mokymosi motyvaciją.
3. Šios tvarkos įgyvendinimo pradžia – 2007-2008 m.m.
4. Pasiūlymus dėl gabių ir aktyvių mokinių skatinimo mokytojai aptaria metodinėse grupėse.
5. Nutarimus dėl gabių ir aktyvių mokinių skatinimo priima mokyklos direktorius, mokytojų taryba, mokyklos taryba.

II SITUACIJOS ANALIZĖ (I)

6. Šiuo metu mokykloje vykdomi gabių mokinių ugdymo ir skatinimo veiksniai:

6.1. Žodiniai pagyrimai individualiai kiekvienam mokiniui;

6.2. Įrašai sąsiuvinuose, pasiekimų ir pažymių knygelėse;

6.3. Už papildomą veiklą pridedami balai prie pažymio.

6.4. Geriausi kalbiniai, literatūriniai, dalykiniai mokinių darbai talpinami informaciniuose stenduose.

6.5. Geriausi kalbiniai, literatūriniai, dalykiniai mokinių darbai ne visada pristatomi klasėje;

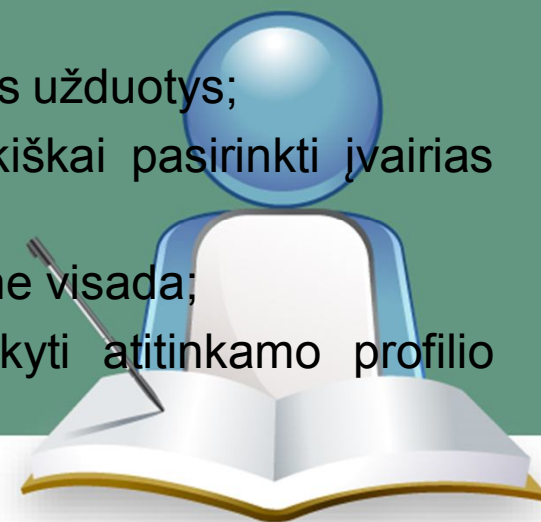
6.6. Informaciniuose stenduose ne sistemingai pateikiami mokinių gauti garbės raštai, padėkos, apdovanojimai;

6.7. Ne visų klasių gabiems mokiniams individualizuojamos užduotys;

6.8. Ne kiekvienos klasės gabūs mokiniai gali savarankiškai pasirinkti įvairias užduotis iš papildomai paruoštos medžiagos;

6.9. Papildomos užduotys gabiems mokiniams skiriamos ne visada;

6.10. Ne visi mokytojai gabiems mokiniams siūlo lankyti atitinkamo profilio papildomo ugdymo būrelius.

II SITUACIJOS ANALIZĖ (II)

7. Atlikus gabių ir aktyvių vaikų ugdymo ir skatinimo mokykloje situacijos analizę, išryškėjo problemos:

7.1. Nėra bendros gabių ir aktyvių mokinių sampratos;

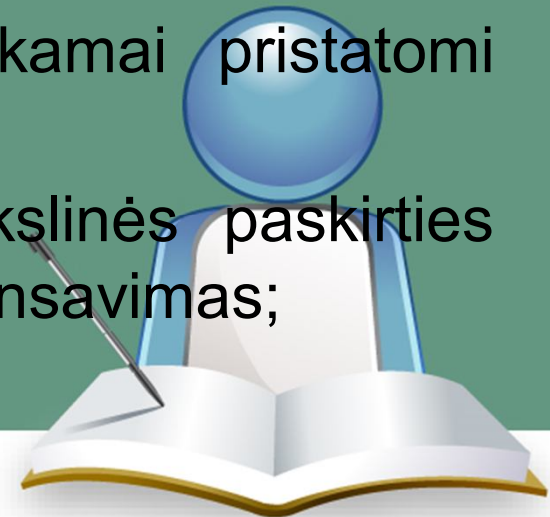
7.2. Gabių ir aktyvių mokinių atpažinimas ir ugdymas mokykloje stokoja sistemiškumo;

7.3. Nėra sistemingos gabių mokinių skatinimo tvarkos;

7.4. Nenumatyti konkretūs gabių ir aktyvių mokinių skatinimo tvarkos kriterijai.

7.5. Gabių mokinių pasiekimai nepakankamai pristatomi mokykloje ir bendruomenėje;

7.6. Nėra pakankamas ir sistemingas tikslinės paskirties renginių, programų gabiems mokiniams finansavimas;

III. SKATINIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

8. Tikslas – sukurti veiksmingą Lapių pagrindinės mokyklos gabių ir aktyvių mokinių skatinimo tvarką, kuri keltų mokymosi motyvaciją.

9. Uždaviniai:

- Tobulinti gabių ir aktyvių mokinių skatinimo tvarką mokykloje;
- Sudaryti gabių ir aktyvių mokinių skatinimo kriterijus;
- Sistemingai informuoti bendruomenę apie gabius mokinius.

IV. GABIŲ IR AKTYVIŲ MOKINIŲ SKATINIMO KRITERIJAI

10. Prizinių vietų laimėjimas Švietimo ir mokslo ministerijos ar jai pavaldžių įstaigų organizuojamose respublikinėse arba tarptautinėse, dalykų olimpiadose, konkursuose, parodose, festivaliuose, varžybose.

11. Prizinių bei aukštų vietų laimėjimas rajoninėse ir mokyklos dalykų olimpiadose, konkursuose, parodose, festivaliuose, varžybose.

12. Labai geri ir geri mokinio ugdymo (si) rezultatai, aktyvi veikla ir puikus elgesys bendruomenėje.

13. Labai geras mokyklos lankomumas.

14. Padėkas už dalyvavimą įvairiose veiklose jei ir nėra laimėjimo.

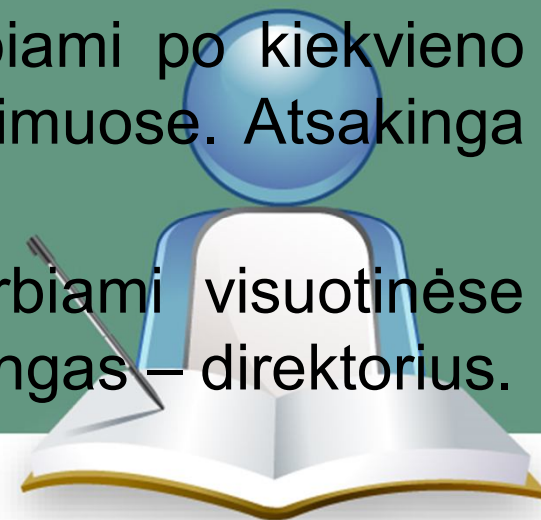
V. GABIŲ IR AKTYVIŲ MOKINIŲ SKATINIMO TVARKA (I)

15. Stendas „Garbės galerija“, kuriame būtų talpinamos gabių ir aktyvių mokinių nuotraukos. Atsakinga Mokyklos taryba.

16. Geriausi mokinių darbai ir pasiekimai publikuojami mokyklos internetinėje svetainėje. Atsakingi Metodinių grupių pirmininkai.

17. Gabūs ir aktyvūs mokiniai pagerbiami po kiekvieno trimestro organizuojuose mokinių susirinkimuose. Atsakinga – direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

18. Gabūs ir aktyvūs mokiniai pagerbiami visuotinėse mokyklos bendruomenės šventėse. Atsakingas – direktorius.

V. GABIŲ IR AKTYVIŲ MOKINIŲ SKATINIMO TVARKA (II)

19. Gabūs ir aktyvūs mokiniai turi pirmenybę dalyvauti ekskursijose, išvykose, pramoginiuose renginiuose bei nemokamai dalyvauja mokykloje vykstančiuose pramoginiuose renginiuose. Atsakingi – klasių auklėtojai.

20. Gabiems ir aktyviems mokiniams organizuojamos nemokamos ekskursijos. Atsakinga – Mokyklos taryba.

V. GABIŲ IR AKTYVIŲ MOKINIŲ SKATINIMO TVARKA (III)

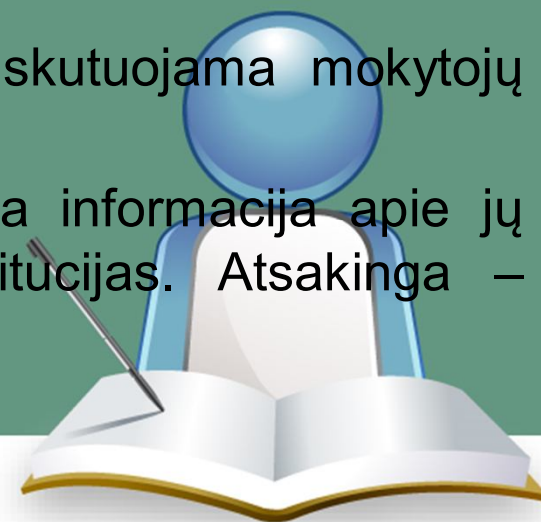
21. Gabiems ir aktyviems mokiniams klasėse papildomai paruošiamos užduotys, kurias mokiniai patys renkasi pagal savo galimybes. Atsakingi – dalykų mokytojai.

22. Gabiems ir aktyviems mokiniams leidžiama naudotis internetine skaitykla 2-3 valandas per parą. Atsakingos – pavaduotoja ugdymui, bibliotekininkė.

23. Gabiems ir aktyviems mokiniams skiriamos piniginės premijos. Atsakinga – Mokyklos taryba, direktorius.

24. Apie gabių ir aktyvių mokinių ugdymą diskutuojama mokytojų metodinėse grupėse.

25. Gabiems ir aktyviems mokiniams suteikiama informacija apie jų gebėjimus puoselėjančias ugdymo įstaigas, institucijas. Atsakinga – mokyklos administracija.

VI. LĒŠŪ SKIRSTYMO IR PANAUDOJIMO TVARKA

1. Lēšas gabiems mokiniams skatinti skirsto Mokyklos taryba ir mokyklos direktorius.
2. Mokinių skatinimui gali būti panaudotos rėmėjų, socialinių partnerių lēšos ir kitos įstatymais numatytos lēšos.

